

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

20 18 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Країнознавство»

Змістовий модуль « Країнознавство»

для студентів

спеціальності : 291 Міжнародні відносин, суспільні комунікації
та регіональні студії

освітнього рівня: бакалавр

освітньої програми : 291.00.02 Регіональні студії

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № 1050/18	
(підпис)	(прізвище, ініціали)
« »	20 18 р.

Київ – 2018

Розробники:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Викладачі:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Протокол від 28.08.2018 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (І.В. Жалоба)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 291.00.01 Суспільні комунікації)

_____. 20__ р.

Керівник освітньої програми _____ (І.В. Жалоба)

(підпис)

Робочу програму перевірено

_____. 20__ р.

Заступник директора/декана _____ (А.Ю. Нашинець-Наумова)

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів / годин	18/540	
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	42	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Країнознавство» полягає у формуванні у студентів фахових теоретичних знань з країнознавства як міждисциплінарного комплексного напрямку, який передбачає вивчення особливостей географічного розташування, проблем політичного, економічного, культурного розвитку, геополітичного середовища, духовно-релігійних процесів, етнології країн і регіонів світу.

Завдання дисципліни «Країнознавство» полягає у:

- засвоєнні студентами концепцій сучасного країнознавства та фундаментальних знань про держави і державні угруповання світу;
- розвитку умінь студентів здійснювати науковий пошук та аналізувати джерела, що містять країнознавчу інформацію;
- формуванні здатності використовувати теоретичні знання у практичній роботі по встановленню і реалізації економічних, політичних та культурних зв'язків України з іншими державами та державними угрупованнями світу.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Демонструвати знання основних етапів розвитку країн-регіонів, державно-політичного устрою, природно-ресурсного потенціалу, основних етапів політичного, історичного, соціально-економічного розвитку країн світу, їх міжнародних зв'язків на регіональному та глобальному рівнях.
2. Демонструвати здатність виявляти тенденції зовнішньополітичного курсу України, її найближчих сусідів і найвпливовіших держав світу.
3. Демонструвати вміння збирати, обробляти та аналізувати інформацію політичного, історичного, економічного, правового та культурного характеру

про країни і регіони світу з метою забезпечення національних інтересів України на регіональному та глобальному рівнях

4. Демонструвати здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичної діяльності державних установ та приватних структур.

4. Структура навчальної дисципліни.

Тематичний план.

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Країни Північної Америки та Західної Європи.							
Тема 1. Канада.	10	2	2				6
Тема 2. Сполучені Штати Америки	6	4	2				
Тема 3.Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії.	4	4					
Тема 4. Республіка Ірландія.	6						6
Тема 5. Республіка Ісландія.	6						6
Тма 6. Королівство Нідерландів.	2		2				
Тема 7. Французька Республіка.	2	2					
Тема 8. Королівство Бельгія	2	2					
Модульний контроль	2						
Разом	40	14	6				18
Змістовий модуль 2. Країни Центральної та Південної Європи.							
ФРН	5	2					3
Австрійська Республіка.	2		2				
Швейцарська Конфедерація.	2		2				
Королівство Іспанія	2	2					
Португальская Республіка	5		2				3
Італійська Республіка	2		2				
Малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино).	2		2				
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	10				6
Змістовий модуль 3. Країни Скандинавії та Балтії.							

Королівство Швеція.	2		2				
Королівство Данія.	6						6
Королівство Норвегія.	2	2					
Республіка Фінляндія.	2		2				
Литовська Республіка	2	2					
Латвійська Республіка	6						6
Естонська Республіка	6						6
Модульний контроль	2						
Разом	28	4	4				18
Усього	90	22	20				42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Країни Північної Америки та Західної Європи.

Тема 1. Канада. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Особливості державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Імміграція як вирішальний фактор формування складу населення,

Основні етапи історичного розвитку. Історія колонізації території Канади. Квебекський акт 1774 р. Утворення канадської федерації. Подальше освоєння незаселених територій у ХІХ ст.

Наслідки участі Канади в Першій та Другій світових війнах. Вступ до НАТО. Канада в другій половині ХХ ст.

Протидія “культурному континенталізму”. Особливості економічного розвитку у другій половині ХХ ст. ”Стратегія рівних можливостей” і “Створення безпечного суспільства”. Екологічні проблеми. Зовнішня політика Канади. Канадсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [20, 35, 46,69].

Тема 2. Сполучені Штати Америки. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка США. Територіально-адміністративний поділ. Заморські володіння. Спірні території.

Основні етапи історичного розвитку. Боротьба англійських колоній за незалежність. Перший континентальний конгрес. Другий континентальний конгрес. Поява на політичній карті світу держави США.

Етапи формування державної території США. Участь США у Першій та Другій світовій війні. Зовнішня політика США у 1945-1952 рр. Програма реформ Програма “Нові рубежі” Дж. Кеннеді. Політичне гасло “Зняти державу з шиї народу” президента Р.Рейгана. Зовнішня політика США в 90-і роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. Українсько-американські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [4, 24,34,38,46,51,69].

Тема 3. Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал..

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ, його особливості та реформування. Заморські володіння. Спірні території.

Етапи утворення сучасної державної території Великобританії. Початок “колоніальної ери”. “Вікторіанська епоха”. Великобританія в системі міжнародних відносин між Першою та Другою світовими війнами.

Великобританія у Другій світовій війні. Початок розпаду англійської колоніальної імперії. “Сутінки гіганта”. Спроба створення динамічної національної моделі розвитку (“Вітри змін”). Проблеми вступу до ЄЕС. Ольстерська проблема. Зовнішня політика Великобританії в кінці XX - на початку XXI ст. Вихід Великобританії з ЄС. Британсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [1, 46, 53, 69].

Тема 4. Республіка Ірландія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку ірландських земель.

Вторгнення англо-норманів, початок англійської колонізації. Особливості колонізаційних процесів у Ольстері. Аграрний переворот на початку XIX ст. Голод 1845-1847 рр. Заснування Гельської ліги (1893 р.). Початок національно-визвольного руху. Виникнення партії «Шин фейн». Повстання «Великоднього тижня» 1916 р. Національно-визвольна (1919-1921 рр.) та Громадянська (1921-1922 рр.) війна. Ірландська вільна держава у 1922-1932 рр. Проголошення незалежної держави Ейре.

Ірландія в період Другої світової війни. Проголошення Ірландської республіки. Особливості зовнішньополітичного курсу. Становище жінок. Економічні та соціальні проблеми Ірландії в кінці XX - на початку XXI ст. Ірландсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 69].

Тема 5. Ісландська Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Ісландія у складі Норвегії, Королівства Данії. Проголошення незалежної ісландської держави. Ісландська республіка після Другої світової війни. Особливості зовнішньополітичного курсу на рубежі XX-XXI ст. Ісландсько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 58-а, 69].

Тема 6. Королівство Нідерландів. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку Нідерландів. “Золотий вік” Нідерландів. Приєднання території Бельгії до Голландії та проголошення Королівства Нідерландів.

Королівство Нідерландів і колоніальна імперія у ХІХ. Нідерланди в роки Першої та Другої світової війни. Відбудова народного господарства. Проект “Дельта”. Військова операція в Індонезії. Втрата колоніальних володінь. Особливості зовнішньополітичного курсу. “Національна інтеграція”. Нідерланди в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Українсько-голандські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 60, 69].

Тема 7. Французька Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості формування державних кордонів. Спірні території. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи розвитку французької державності. Франція у Другій світовій війні. Особливості відбудови господарського комплексу Франції після Другої світової війни. Участь Франції у інтеграційних процесах в Європі в 50-ті роки ХХ ст.

Утворення П'ятої республіки. Економічний розвиток Франції у другій половині ХХ ст. – на початку ХХІ ст. р. Французька республіка на початку ХХІ ст. Особливості зовнішньополітичного курсу. Українсько-французькі відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [18, 46, 69].

Тема 8. Королівство Бельгія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку земель сучасної Бельгії. Поява на політичній карті світу Королівства Бельгія та включення його у політичне життя Європи у другій половині ХІХ ст. Колоніальна політика.. Бельгія в роки Першої та Другої світової війни. Участь у європейських інтеграційних процесах. Сутність “лінгвістичної кризи” 60-х років ХХ ст. Зміна унітарної державної структури на общинну. Запровадження нового територіально-адміністративного поділу.

Політичний розвиток Бельгії на рубежі ХХ-ХХІ ст. Особливості міжнародного співробітництва. Бельгійсько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 69].

Змістовий модуль 2. Країни Центральної та Південної Європи.

Тема 9. Федеративна Республіка Німеччина. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ.

Етапи історичного розвитку німецьких земель. Утворення Пруської імперії. Діяльність О. Бісмарка. Початок Першої світової війни та її наслідки для Німеччини. Політичні, економічні та соціальні проблеми Німеччини у 20-х роках ХХ ст. Прихід до влади фашистів та початок фашистської експансії у Європі.

Друга світова війна та її наслідки для німецького народу. Поділ Німеччини. Політичний, економічний та соціальний розвиток ФРН у період канцлерства К.Аденауера. Вступ до ЄЕС. Причини і суть “німецького економічного чуда”. Розквіт і крах німецької держави “благополуччя” (від

Л.Ерхарда до К.Кізінгера). “Соціал-ліберальна ера” (1969-1982). «Епоха Г. Коля».

Політичні причини утворення НДР. Крах східнонімецького соціалізму і об’єднання Німеччини. Політичний і економічний розвиток Німеччини в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Зовнішня політика. Українсько-німецькі відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [13, 25, 33, 43, 46, 47, 62, 69].

Тема 10. Австрійська Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості формування державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Період правління Бабенбергів. Посилення австрійської держави та початок правління Габсбургів. Австрія в період правління М.Терези та Йосипа II. Проголошення Австрії імперією.

Перша світова війна і розпад імперії. Австрійська держава у міжвоєнний період та у період Другої світової війни. Відновлення після 1945 року. Внутрішньополітичне життя: від «Великої коаліції» до «ери Крайського». Вступ до ЄС. Австрія в ХХІ ст. Австрійсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [14, 16-а, 46, 59-а, 69].

Тема 11. Італійська Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка.

Основні етапи історичного розвитку італійських земель. Королівство Італія на початку ХХ ст. Розширення державної території після підписання Рапалльського та Сен-Жерменського мирних договорів.

Участь Італії в Другій світовій війні. Ліквідація монархії і перехід до парламентської республіки. Проблеми регіонального розвитку. Політичний тероризм та екстремізм. “Червоні бригади”. Політичний розвиток та зовнішня політика Італії у кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Італійсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [18, 46, 69].

Тема 12. Португальська Республіка. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка.

Етапи історичного розвитку. Утворення португальської держави. Період атлантичної експансії (1385-1498). Дослідження узбережжя Африки. Плавання Васко да Гами. Португальці в Азії. Відкриття і колонізація Бразилії. Перебування королівського двору у Бразилії. Період конституційної монархії (1820-1910 рр.).

Встановлення авторитарного режиму А. Салазара. «Нова держава» (1932-1973 рр.). «Революція гвоздик» 1974 р. Втрата африканських колоній. Політичний та соціально-економічний розвиток в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. Португальсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 51-б, 69].

Тема 13. Королівство Іспанія. Землі Іспанії в період раннього середньовіччя. Перетворення Іспанії на світову державу та причини занепаду іспанської могутності. Перша Іспанська республіка.

Іспанія на рубежі XIX-XX ст. Поразка у війні із США та її суспільно-політичні та економічні наслідки. Іспанія в першій третині XX ст. Колоніальна експансія в Африці. Громадянська війна.

Іспанія в період авторитарного режиму Ф. Франко (1939-1975 рр.). Мирна перемога демократії (1975-1982 рр.). Баскський сепаратизм і тероризм та державні заходи протидії. Проблеми соціально-економічного та політичного розвитку на рубежі XX-XXI ст. Іспансько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [15-а, 30-а, 46,69].

Тема 14. Швейцарська Конфедерація. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка.

Етапи історичного розвитку. Територія сучасної Швейцарії в часи Римської імперії. Середньовічна Швейцарія. Утворення Швейцарського Союзу. Реформація в Швейцарії. Визнання незалежності Швейцарії від Священної Римської імперії. Громадянська війна і Конституція 1848 р.

Швейцарська Конфедерація в кінці XIX ст. Швейцарія у період світових воєн. Швейцарія в кінці XX - на початку XXI ст. Міжнародне співробітництво. Швейцарсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31-б, 51-в, 69].

Тема 15 . Малі країни Західної Європи: Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Особливості політичного та економічного розвитку.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [69].

Змістовий модуль 3 . Країни Скандинавії та Балтії.

Тема 16. Королівство Данія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Утворення держави. Політичний та економічний розвиток у ХУІІ- на початку XX ст. Данія в системі міжнародних відносин у XX ст. Розвиток Гренландії. Вступ до ЄС. Основні тенденції розвитку Данії в кінці XX - на початку XXI ст. Проблема Фарерських островів. Дансько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31,32, 69].

Тема 17. Королівство Швеція. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Особливості державних кордонів. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Політичний розвиток Швеції на початку XX ст. Внутрішньополітичний розвиток: конституційна монархія і процеси демократизації політичної

системи. Сутність політики озброєного нейтралітету. Королівство Швеція в роки Другої світової війни. Особливості міжнародного співробітництва. Шведсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [5, 43, 46, 69].

Тема 18. Королівство Норвегія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Утворення держави та прийняття християнства. Кальмарська унія (1397-1523). Норвегія у складі конфедеративної держави Об'єднане Королівство Швеція і Норвегія. Розрив шведсько-норвезької унії. Сутність політики "активного нейтралітету" в період Першої світової війни.

Норвегія в системі міжнародних відносин в період між світовими війнами. Міжнародне значення гуманітарної діяльності Ф. Нансена. Королівство Норвегія на рубежі ХХ-ХХІ ст. Участь у міжнародних організаціях. Особливості міжнародного співробітництва. Норвезько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-г, 51-а, 69].

Тема 19. Республіка Фінляндія. Географічне розташування. Рельєф. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Політичні партії. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Населення. Етапи історичного розвитку фінських земель. Фінляндія у складі Шведського королівства. Фінляндія у складі Російської імперії. Утворення незалежної держави. Фінляндія в Першій та Другій світових війнах.

Зовнішньополітичний курс Фінляндії в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Фінсько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [42, 46, 64, 69].

20. Країни Балтії: Латвійська Республіка. Литовська Республіка.

Естонська Республіка.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Особливості територіально-адміністративного поділу. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Прибалтійські землі в складі Російської та Пруської імперій. Відродження литовської, латвійської та естонської державності після Першої світової війни. Радянська окупація. Прибалтійські республіки у складі СРСР. Вихід із складу СРСР та проголошення незалежності. Інтеграція до ЄС. Відносини прибалтійських країн з Україною.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [23, 40, 69].

6. Контроль навчальних досягнень.

Контроль навчальних досягнень студента здійснюється за результатами відвідування лекцій, роботи на семінарах та виконання завдань для самостійної роботи.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	5	5	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	3	30	5	50	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-		
Разом		-	80	-	92		64
Максимальна кількість балів		236					
Розрахунок коефіцієнта		0,423					
Підсумковий бал		100					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання.

Теми, винесені на самостійне опрацювання.

Тема : Канада.

1. Підготуйте довідку щодо стану двосторонніх відноси між Україною та Канадою.

Довідка щодо стану двосторонніх відносин повинна включати наступні розділи про:

- умови і цілі розвитку двосторонніх відносин;
- хронологію контактів між керівниками держав (президентами, головами парламентів, прем'єр-міністрами, міністрами закордонних справ);
- стан договірно-правової бази (існуючих документів і тих, що готуються до підписання);
- стан торговельно-економічного і науково-технічного співробітництва, діяльність міжурядових комісій, змішаних консультативних та робочих груп;
- стан співробітництва в гуманітарній сфері (наука, освіта, культура, охорона здоров'я), а також проблеми національних меншин, специфіку релігійного життя.

протириччя, спірні території, дипломатичний конфлікт, збройна агресія (якщо такі існують).

Матеріали цієї довідки можуть містити також специфічні відомості щодо регіонального співробітництва, проблем у стосунках, конфліктів, включаючи історичний аспект (якщо такі мали місце).

Тема: Республіка Ірландія.

Тема : Республіка Ісландія

1. Підготуйте «Інформаційну довідку про країну перебування» загального характеру обсягом 5-6 стор. та її електронну презентацію по кожній із зазначених тем.

Методичні поради щодо підготовки інформаційної довідки про країну перебування дипломатичного представництва загального характеру.

1. В такій довідці відомості про географічне розташування, природно-ресурсний потенціал, державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ, етапи історичного розвитку, етнонаціональний і етноконфесійний склад населення, політичні партії, ЗМІ, політичну ситуацію подаються схематично, без оцінок і розкриття гострих проблем.

2. Електронна презентація повинна включати:

- інформаційні тези по позиціях, викладених у п.1;
- ілюстративний матеріал, який доповнює, озвучує і візуалізує текстову інформацію: фото, відео, звукові файли.

Тема: ФРН.

Тема: Португальська Республіка.

1. Підготуйте довідки щодо стану двосторонніх відносин між Україною та ФРН та Україною і Португальською Республікою.

Тема: Королівство Данія.

1. Підготуйте країнознавчу характеристику Королівства Данія та її електронну презентацію.

1. Країнознавча характеристика повинна включати відомості про географічне розташування, природно-ресурсний потенціал, державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ, етапи історичного розвитку, етнонаціональний і етноконфесійний склад населення, політичні партії, ЗМІ, політичну ситуацію подаються схематично, без оцінок і розкриття гострих проблем.

2. Електронна презентація повинна включати:

- інформаційні тези по позиціях, викладених у п.1;
- ілюстративний матеріал, який доповнює, озвучує і візуалізує текстову інформацію: фото, відео, звукові файли.

Тема: Латвійська Республіка.

Тема: Естонська Республіка.

1. Підготуйте довідки-“візитні картки” Латвійської Республіки та Естонської Республіки:

Методичні поради щодо підготовки «візитної картки» країни.

Довідка “візитна картка країни” має включати коротку інформацію про географічне розташування, країни, її площу, столицю, населення, суверенітет, незалежність, зовнішні атрибути держави (прапор, герб, гімн тощо), державно-політичний та адміністративний устрій, економіку, політику, культуру, туризм.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Бали	Критерії
5	Студент засвоїв навчальний матеріал по темі, яка винесена на самостійну роботу, виявив творчий підхід при виконанні завдань самостійної роботи, використав не тільки рекомендовану, а й додаткову літературу; демонструє вміння використовувати теоретичний матеріал для виконання поставлених завдань. Завдання самостійної роботи виконані і оформлені відповідно методичних рекомендацій щодо їх виконання.
4	Студент засвоїв навчальний матеріал по темі, яка винесена на самостійну роботу, демонструє вміння використовувати теоретичний матеріал для виконання поставлених завдань. У змістовій частині та оформленні виконаних завдань самостійної роботи присутні незначні помилки і неточності
3	Студент не достатньо засвоїв навчальний матеріал теми, яка винесена на самостійне опрацювання, невпевнено орієнтується в рекомендованій літературі, змістова частина виконаних завдань містить помилки і неточності, структура і оформлення виконаних завдань не повністю відповідають методичним рекомендаціям щодо їх виконання.
1-2	Студент не опанував матеріал з теми, яка винесена на самостійне опрацювання, не орієнтується в рекомендованій літературі, завдання самостійної роботи виконані не в повному обсязі, їх змістова частина містить помилки і неточності, оформлення не відповідає методичним рекомендаціям щодо їх виконання.

Завдання для самостійної роботи перевіряються і оцінюються до проведення проміжного (модульного) та підсумкового (семестрового) контролю.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Для перевірки знання та розуміння студентами матеріалу, визначення рівня його засвоєння, вироблених навчальних і практичних навичок, а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації використовуються

методи, які базуються на полікритеріальній оцінці поточної роботи студентів.

Об'єктами поточного контролю, відповідної оцінки та врахування в підсумковому результаті є: рівень знань, продемонстрований на семінарських заняттях; активність під час обговорення питань, що винесені на семінарське заняття; самостійне опрацювання ряду тем. З метою поточного контролю знань студентів проводяться також три модульні контрольні роботи у вигляді тестів. Модульні контрольні роботи проводяться з метою перевірки ступеневого засвоєння знань за темами програми курсу.

Проміжний (модульний) контроль здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 50 тестів і відповідають змісту навчального матеріалу модуля.

За кожен правильну відповідь на одне тестове завдання студент отримує 0,5 бала. Неповна, часткова відповідь на кожне завдання оцінюється в 0,25 бала.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль з навчального модуля «Країнознавство» здійснюється у формі заліку. Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських заняттях та під час виконання самостійної роботи, розширення кількості підсумкових балів до 100.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 90 год. З них: лекції - 22 год., семінарські заняття - 20 год., самостійна робота: 42 год., модульний контроль - 6 год., форма семестрового контролю – залік.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1.Країни Північної Америки та Західної Європи							
Лекції (теми, бали)	1/1	2/1	2/1	3/1	3/1	7/1	8/1	
Семінарські заняття (теми, бали)		1/10		2/10				6/10
Самостійна робота(вид, бали)			1/5		4/5		5/5	
Поточний контроль (вид, бали)								Мод.к/роб. 25
Тиждень	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 2. Країни Центральної та Південної Європи.							
Лекції (теми, бали)	9/1			12/1				
Семінарські заняття (теми, бали)		10/10	11/10		13/10	14/10	15/10	
Самостійна робота(вид, бали)	9/5					12/5		
Поточний контроль (вид, бали)								Мод. к/роб. 25
Тиждень	XVII	XVIII	XIX					
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 3. Країни Скандинавії та Балтії							
Лекції (теми, бали)	18/1	20/1						

Семінарські заняття (теми, бали)	16/10		19/10	
Самостійна робота(вид, бали)	17/5	21/5	22/5	
Поточний контроль (вид, бали)			Мод. к/роб. 25	

8.Рекомендована література.

Базова

1. Країнознавство : підручник / [В. П. Крижанівський та ін. ; за ред. М. С. Дорошка] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : Знання, 2012. - 439 с. // Режим доступу: (репозитарій Київського університету імені Бориса Грінченка)/
2. Кривонос Р. А. Країнознавча характеристика як засіб отримання та передачі наукового знання про країни світу // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». - 2015. - № 9. - http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2642/2348.
3. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська [та ін.] ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 527 с.
4. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навчальний посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, М. З. Гамкало ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. - 184 с
5. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навчальний посібник./ В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – Херсон: Олді-Плюс, 2016. – 808 с.

Додаткова:

1. Андрущенко І. В. Польща. Країнознавство / І. В. Андрущенко, Б. І. Андрущенко. - Київ : Арій, 2017. - 384 с.
2. Арзаканян М.Ц. А . Политическая история Франции XX века: Учеб. пособие/М.Ц. Арзаканян. - М.: Высш.шк., 2003. - 157 с. (репозитарій Київського університету імені Бориса Грінченка)
3. Бевз Т. Українці і росіяни під прицілом російської пропаганди [Електронний ресурс] / Т. Бевз // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. - 2015. - Вип. 1. - С. 150-163. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2015_1_17
- 3-а. Белокреницкий В.Я., Москаленко В.Н. История пакистана. XX век. – М., 2003. – 280 с.
4. Бірдсалл С. Стефен, Флорін Джон. Географія США.- Інформаційне агентство Сполучених Штатів. - Distributed by Embassy of the United States of Amerika. - Produced by RPO 9905-44 UKRAINIAN (Outline of American Geography). – Режим доступу:

- <http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/GeographyUSA.pdf>
5. Брайчевська О.А., Ковальчук Ю.О. Особливості зовнішньої політики Швеції в умовах сучасної геополітичної ситуації / О.А.Брайчевська, Ю.О.Ковальчук // Вісник Черкаського університету. Серія Істоичні науки. - №3.2017. – Черкаси, 2017. С.90-98.
 6. Брандт Вилли. Воспоминания. - М., 1991 .
 7. Богінська І. Геополітичні розрахунки Росії в "українській кризі": острів Росія - континент Крим - держава Новоросія [Електронний ресурс] / І. Богінська // Схід. - 2015. - № 2. - С. 20-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2015_2_4
 - 7-а. Богуш Е.Ю., Щелчков А.А. Политическая история Чили XX века. – М., 2009. – 224 с.
 8. Борділовська О.А. Індія: 60 років без Ганді [Електронний ресурс] / О. А. Борділовська // Східний світ. - 2008. - № 3. - С. 113-121. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2008_3_11
 9. Борділовська О. А. Індія і Пакистан: 60 років ідейного протистояння [Електронний ресурс] / О. А. Борділовська // Східний світ. - 2011. - № 2. - С. 57-67. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2011_2_7
 10. Борділовська О.А. Зовнішня політика республіки Індія у постбіполярний період (1991-2008) – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 249 с.
 11. Бурбига В. А. Македонія в Грецькій "Мегалі ідея" (сер. XIX - поч. XX ст.) [Електронний ресурс] / В. А. Бурбига, М. В. Тортіка // Вісник Харківської державної академії культури . - 2010. - Вип. 30. - С. 47-53. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2010_30_5.pdf
 12. Васютинский В.Н. Президент Французской Республики Ф.Миттеран. - М., 1992.
 13. Ватлин А. Ю. Германия в XX веке. - М., РОССПЕН. - 2002.-332 с.
 14. Ватлин А.Ю. Австрия в XX веке. - М., 2006.- 224 с.
 15. Вонсович О. С. Українсько-російські відносини в контексті геополітичного протистояння [Електронний ресурс] / О. С. Вонсович // Грані. - 2016. - № 3. - С. 78-83. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2016_3_15
 - 15-а. Волкова Г.И. Политическая история Испании XX века. М., 2005. – 191 с.
 16. Войтович Н. О. Сучасна інформаційна війна: Росія проти України [Електронний ресурс] / Н. О. Войтович, Р. К. Кравець // Обрії друкарства. - 2014. - № 1. - С. 69-78. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/obdr_2014_1_9
 - 16-а. Воцелка К. История Австрии. – М., 2007. – 512 с.
 - 16-б. Головченко В.І. Китай: країнознавчий портрет / В.І. Головченко. – К.: Знання, 2010. – 71 с.
 - 16-в. Constitution of the People's Republic of China. Adopted on December

- 4, 1982 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.english.people.com.cn/constitution/constitution.html>.
17. Горобець І. Індія та Пакистан на межі ХХІ століття: компаративний аналіз особливостей внутрішньополітичного становища / І. Горобець // Людина і політика. - 2000. - № 5. - С. 20-25.
18. Григорьева И.П. Италия в XX веке. - М., 2006. - 256 с.
19. Грушецкий Б. П. Доктринальное оформление основных направлений внешней политики Болгарии (1998-2013 гг.) [Електронний ресурс] / Б. П. Грушецкий // Грані . - 2014. - № 8. - С. 124-130. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Grani_2014_8_25.pdf
20. Данилов С.Ю. История Канады/ С.Ю.Данилов. - М.: Весь Мир, 2006. - 255 с.
21. Забара В. В. "Масові переселення" етнічних груп у Боснії і Герцеговині після завершення бойових дій у 1996 р. [Електронний ресурс] / В. В. Забара // Історичний архів . - 2012. - Вип. 8. - С. 35-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ians_2012_8_7.pdf
22. Забара В. Боснія і Герцеговина: "міжнародний протекторат" чи "умовно-суверенна країна" [Електронний ресурс] / В. Забара // Гілея: науковий вісник . - 2013. - № 75. - С. 144-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/gileya_2013_75_62.pdf
23. Забара В. В. Політичні перетворення "післядейтонської" Боснії і Герцеговини (1996-2012 рр.): проблеми періодизації [Електронний ресурс] / В. В. Забара // Історичний архів . - 2013. - Вип. 10. - С. 38-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ians_2013_10_7.pdf
18. Забара В. В. Міжнародний арбітраж в районі Брчко як фактор зміни Дейтонських мирних угод по Боснії і Герцеговині / В. В. Забара // Наук. пр. іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. - 2012. - Вип. 34. - С. 234-238.
24. Економіка Сполучених Штатів: Нарис. - United States Information Service, Embassy of the United States of Amerika. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9405-020 UKRAINIAN. - 212 с.// Режим доступу: http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/EconomyInBrief_Ukr%20final.pdf
25. Зарицкий Б.Е. Людвиг Ерхард. Секреты экономического чуда. - М., 1997.
- 25-а. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. - Львів, 2002. - 752 с.
26. Ігнат'єв П.М. Країни Азії: особливості культури та побуту / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2011. - 339 с.
27. Ігнат'єв П.М. Пакистан: від деколонізації Британської Індії до сьогодення / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2014. - 348 с.
28. Ігнат'єв П.М. Шрі-Ланка: країнознавчий портрет / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2009. - 288 с

- 29.Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посібник / П. М. Ігнат'єв. - 2-е вид. - Чернівці : Книги-XXI, 2006. - 424 с.
- 29-а . Ігнат'єв П. М. Індія на шляху до лідерства в Південній Азії / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги- XXI, 2006. - 504 с.
- 30.Иванян Э.А. История США. - М., 2008 . - 576 с.
- 30-а.Іваницька О. П. Іспанія у XX-XXI сторіччях: монографія / Ольга Іваницька ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса, Іст. ф-т. - Вінниця : Нілан, 2017. - 596 с.
- 30-б.Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студ. істор. і гуманітарних факультетів ун-тів. - Львів, 2001.- 660 с.
- 30-в.Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002) : навч. посібник для вищих навч. закл. / О. П. Іваницька. - Вінниця : Фоліант, 2003. - 560 с.
- 30- г. Історія Норвегії / К. Гелле [та ін.] ; пер. з норв. Н. Іваничук [та ін.] ; ред. М. Прихода. - Л. : Літопис : Центр гуманітарних досліджень Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка, 2001. - 335 с.
- 31.История Дании с древнейших времен до начала XX в. - М., 1996.
- 32.История Дании. XX век. - М., 1998.
- 32-а. История Латинской Америки: вторая половина XX века. – М., 2004. – 607 с.
- 32-б.История Японии / Под ред. Д.В.Стрельцова. - М.: Аспект-пресс, 2015. 560 с.
- 32-в. История Румынии. – М., изд-во «Весь Мир», 2005. – 680 с.
- 33.Истягин Л.Г. Политический портрет Г. Коля. - М., 1995 .
- 34.Історія Сполучених Штатів: Нарис. - United States Information Service, Embassy of the United States of Amerika. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9503-28 UKRAINIAN (An Outline of American History). - 405 с.
- 35.Канада: взгляд из России. Экономика, политика, культура. - М., 2002.
- 36.Коротка історія Угорщини. / Л. Маккаї [та ін.] ; ред. П. Ганак ; Педагогічний інститут ім. Д.Бешпшен'єї. Каф. укр. і рус. філології. - Ніредьгаза : [б.в.], 1997. - 222 с.
- 37.Конлер Ласло. История Венгрии. Тысячелетие в центре Европы/Пер. с англ. – М.: Изд.-во «Весь мир», 2002. - 656 с.
- 38.Конституція Сполучених Штатів Америки. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9503-28 UKRAINIAN//режим доступу:
http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/american_constitution_ukr.pdf
- 38-а. Країнознавство. Польща. Чехія. Словаччина. Навчальний посібник. - Вип.2. – К., Вид-во КСУ, 2004. 151 с.
- 39.Країнознавча характеристика Чеської Республіки : кол. моногр. / В. Й. Лажнік, І. П. Мандрик, В. О. Патійчук [та ін.] ; за наук. ред. В. Й.

- Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. –670 с. // Режим доступу: <https://internationalconference2014.files.wordpress.com/2014/03/d181hechia-2015d0b0d0b2d182d0bed180.pdf>
40. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ-початок ХХІ ст.. Навчальний посібник.- К., 2013 р.
- 40-а. Луна Ф. Краткая история Аргентины. – М., 2010. - 280 с.
41. Мазер В. Гельмут Коль. - М., 1993.
- 41-а. Масляк П. О. Країнознавство: підручник / П. О. Масляк. - 2-ге вид., випр. - К. : Знання, 2008. - 292 с.
42. Мейнандер Г. Історія Фінляндії. Лінії, структури, переломні моменти . - Львів, 2009. - 213 с.
- 43.Мелин Ян, Юханссон Альф В., Хеденборг Сюзанна. История Швеции. Пер. со швед. - М., 2002 .
- 44.Милова М. И. Этническая модель современной Болгарии: проблемы политизации, интеграции и адаптации [Електронний ресурс] / М. И. Милова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Історія. Філософія. Політологія . - 2011. Вип. 3. - С. 152-157. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmgu_ifpo_2011_3_26.pdf
- 45.Милова М. И. Республика Болгария: от Тырновской конституции до Европейского союза [Електронний ресурс] / М. И. Милова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Історія. Філософія. Політологія . - 2013. - Вип. 5. - С. 81-86. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmgu_ifpo_2013_5_17.pdf
- 46.Новейшая история стран Европы и Америки. XX век (1945-2000). XX век.- М.,2001. – Т.2. – 3.- с.76-95.
- 47.Орлов Б.С. Политический портрет Герхарда Шредера. М., 1999.
- 48.Орлова Т. В. Країнознавство Туреччини: історія і сучасність: навч. посіб. / Т. В. Орлова. - К. : Логос, 2012. - 177 с.
- 49.Офіцинський Ю. Р. Російська агресія на Донбасі в сучасній українській історіографії / Ю. Р. Офіцинський // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки. - 2017. - № 6. - С. 128-135. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlui_2017_6_15
- 50.Піляєв І. Президентська Росія перед викликами модернізації: соціально-політичний аспект [Електронний ресурс] / І. Піляєв // Studia politologica Ucraino-Polona. - 2015. - Вип. 5. - С. 14-23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sprp_2015_5_4
51. Пронь С. В. США та Японія в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (50-90-ті роки ХХ століття) / С. В. Пронь ; Український держ. морський ехнічний ун-т ім. адмірала Макарова. - Миколаїв : Видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2003. - 244 с.
- 51-а. Росс З. Норвегия : путеводитель / З. Росс ; пер. с англ. В. Н. Егоров. - М. : Фаир, 2007. - 192 с.
- 51-б. Сарайва Ж-Э.История Португалии. М., изд-во «Весь Мир», 2007.- 372 с.

- 51-в. Райнхардт Ф. История Швейцарии.- М., 2013. – 144 с.
- 52.Серебрянська І. М. Країнознавство (англомовні країни): навч. посіб. / І. М. Серебрянська ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2016. - 175 с.
- 53.Смирнов В.П. Франция в XX веке. – М., 2002. – 352 с.
- 53-а. Смирнова Н.Д. История Албании в XX веке. – М., 2003. – 431 с.
- 54.Строганов А.И. Латинская Америка в XX веке. М., 2008. – 416 с.
- 55.Ткаченко В. М. Росія: прощання з ілюзією [Електронний ресурс] / В. М. Ткаченко // Суспільно-політичні процеси. - 2017. - Вип. 2-3. - С. 158-182. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubpolpr_2017_2-3_10
- 56.Ткаченко В. М. "Росія: ідентичність агресора" (глава з монографії) "Путінізм": шовінізм пострадянського реваншу [Електронний ресурс] / В. М. Ткаченко // Політичні інститути та процеси. - 2016. - Вип. 1. - С. 44-82. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubpolpr_2016_1_8
- 57.Тумаков А. И. Новейшая история стран Восточной Азии (1945 - 2000 гг.): Учеб. пособие / А. И. Тумаков, А. П. Чижов; Харьк. нац. ун-т им. В.Н.Каразина. - Х. : "ШТРИХ", 2001. - 179 с. - рус.
- 58.Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна [Електронний ресурс] // Стратегічні пріоритети. - 2015. - № 3. - С. 155. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spr_2015_3_24
- 58-а. Хьяульмарссон Йоун Р. История Исландии. - М., изд-во «Весь Мир», 2003.- 240 с.
- 59.Шатохина-Мордвинцева Г.А. История Нидерландов. – М., 2007. – 510 с.
- 59-а. Цольнер Е. Історія Австрії / Е. Цольнер ; пер. з нім. Р. Дубасевич; наук. ред. В. Расевич. - Л. : Літопис, 2001. - 707 с.
- 59-б. Чиркович Сима М. История сербов. М., 2009. - 448 с.
- 60.Шевчук Л., Аарреваара Т. Фінляндія: соціально-економіко-географічна характеристика. - Л., 2001. - 163с.
- 61.Шульце Х. Краткая история Германии. - М., 2004.
- 62.Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни - К., 2000. - С.94-99.
- 63.Юссіла Осмо, Гентіля Сеппо, Невакві Юкка. Від Великого Князівства до сучасної держави: Політична історія Фінляндії від 1809 року / Мікко Гаутала (пер.з фін.), Віктор Пилипенко (пер.з фін.). - К. : Унісерв, 2002. - 407с.
64. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посіб. для студ. геогр. спец. вищ. навч. закл. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. - К. : Либідь, 2009. - 312 с.
- 65.Яценко Б. П. Нова зовнішньополітична стратегія Японії і геоекономічна ситуація в Південній Євразії [Електронний ресурс] / Б. П.
- 66.Яценко, Л. М. Ткачук // Східний світ. - 2007. - № 3. - С. 10-18. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2007_3_4
- 67.Яценко Б. Л. Трансформація фінансово-банківської системи Японії на початку ХХІ ст. [Електронний ресурс] / Б. Л. Яценко // Східний світ. -

2011. - № 4. - С. 185-194. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2011_4_22

9. Додаткові ресурси:

69. The World Factbook. - Офіційний сайт ЦРУ США // Режим доступу:
<https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/>

70. Політичні відносини між Україною та Нігерією. - Офіційний сайт
Посольства України у Нігерії // Режим доступу:
<https://nigeria.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ng/diplomacy>

71. Політичні відносини між Україною та ПАР. - Офіційний сайт
Посольства України у Південно-Африканській Республіці. // Режим
доступу: <https://rsa.mfa.gov.ua/ua/ukraine-za/diplomacy>